

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben házhoz hordva és vidékre postai megküldéssel:

Egész évre . . . . . 4 ft — kr.
Félévre . . . . . 2 ft — kr.
Negyedévre . . . . . 1 ft — kr.
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetéseket jutányosan szamitunk.

Hivatalos hirdetéseknek 100 szóig 1 frtért közöltetnek.

Kincstári helygédij minden hirdetésért 30 kr.

SÁTORALJA

Zemplénumegye közérdekeit képviselő hetilap.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG

ÉS

KIADÓHIVATAL

hova a lap szellemi részét illető közlemények az előfizetési pénzek, hirdetési kezesítők s díjak és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők:

Sárospatak, Kossuth-utca 175. sz.

Kezesítőknek nem adunk vissza

Bermentetlek leveleket nem fogadunk el.

Nyitlte: minden sora 20 kr.

Felölös szerkesztő és kiadó-tulajdonos: **Steinfeld Jenő.**

Fejlődésünk és a járda kérdése.

∴ Ki ne tudná, hogy a teremtőnek minden alkotása alá van vetve a fejlődés örök és változhatatlan törvényének? A piczike fűszáltól a csillagvilág megszámlálhatatlan seregéig, a világ legtökéletlenebb parányától annak remekéig, a gondolkodó emberig minden valóság, a változás, a haladás, a fokozatos fejlődés képét mutatja. A tudomány, művészet, vallás, a közgazdaság minden tényezői, a kultúra összes hatalmas ágai nem nőnek-e napról-napra, nem változnak-e tartalmában és alakban egyaránt? S mi képezi a társadalmi és politikai intézményeknek, illetve ezek helyes fejlődésének igazi okát, igazi alapját? Valóban nem más, mint a szükség, az a kényszerítő hatalom, melyből minden tökéletesedés fakad. Az egyének érzelme- és gondolatvilága, szokásai, erkölcssei, szóval összes életnézetei mint hű tükörben a szociális intézményekben tükröződnek vissza. Az egyéneknek a közre való hatásából, a társadalmi érintkezésből az érdekeknek ezer meg ezer új iránya, az igényeknek egész serege jó létre s a fejlődés mindig attól függ, csekélyek-e vagy számosak azon szükségsek, melyek kielégítését az egyének létük nélkülözhetetlen feltételeként tekintik, mily módon törekszenek egyéni és társadalmi életük fogyatkozásait pótolni, mert „il n'est de vrais plaisirs, qu'avec de vrais besoins,” vagyis igazi élvezet nem képzelhető igazi szükségsek nélkül.

Nem mondunk újat, ha konstatáljuk, hogy hazánk városainak fejlődése ma még nem érte el azt a színvonalat, melyre a külföld városai ezelőtt már századokai felemelkedtek, sőt azt a minimális polcot, mely nélküli igazi kultúra lehetetlen, csak nem léghetünk el. Vagy nem az új Magyarország felemelkedése óta latjuk-e megizmosodni fővárosunkat, a vidéknek — ma még szerföltött visszamaradt, de lassacskán haladó nevezetesebb központjait? Valóban, bár városaink kilencz század hosszú multjának fáradságos gyümölcsei, de igazi városi életünk ma még nincs, és sokáig nem is lehet.

Az okot nemesak politikai helyzetünk, hazánk erős mezőgazdasági jellege, iparunk és kereskedésünk kezdetlegessége, de az egyesülési erő hiánya is képezi.

Tekintvessaját városunkat, vajjon Sárospatak, mely a honfoglalás óta oly kiváló előjogokkal, oly nagy jogtörténeti jelentőséggel bírt, egy ezredév alatt haladt-e, van-e itt ma igazi civilizatio? Ha a szelleméletet tekintjük, kétségtelen, hogy e tekintetben nemesak Zemplénumegye többi városait felülmúlja, de egész Magyarország egyik legkitűnőbb központját képezi. De ha az anyagiakat nézzük, ha a civilizatio első feltételül a járdát kívánjuk meg, csak nemmel felelhetünk, mert e tekintetben Patak ma még hasonlít ahhoz az eszes nőhöz, a ki cipő nélkül és rongyos ruhában jelenik meg.

Nem tudjuk tehát eléggé méltányolni azt a haladást, melyet a legközelebbi jövő teremt meg számunkra, melyre az első lépések már is megtétettek s mely ha

sikerül, városunk egyszerre megcsinosodik, új alakot ölt fel. Szükségtelen magyarázunk, hogy ez alatt a járda készitést értjük.

A kövezés eszméje egyébiránt már régen felmerült, de közbejött akadályok miatt mai napig mindig hajótörést szenvedett Sárospatak közönsége, melynél a szép és a jó iránti lelkesedést nem lehet tagadni, már régóta érzi annak szükségét, hogy mai minden kritikán alól álló kövezetünk egy célszerű, a kor igényeinek megfelelő járdaival helyettesíttessék. Az idegen utasnak, ki a történeti emlékek szépsége által vonzatra vagy a tanügyi érdekek által rántatra gyakran látogat el városunkba, a mint sétáját megtette, első dolga eddig az volt, hogy a kövezet ellen panaszkodjék, s midőn rálépett egy-egy hegyes sziklás csúcsra, kézzel, illetve lábballfoghatólag megértette, hogy Patak még mindig a régi maradt. A közönségnek ama jóvállis alakjai, kik kivált nyári esteken szívesen tesznek sétákat, örömmel keresnek fel sok újításra szoruló vendéglőinket, hogy egy piccolo mellett elcsevegheessenek, vagy Thalia oltárának áldozhassanak, áthatolva ezer veszélyen, fájdalommal kénytelenek konstatálni, hogy az ily kirándulás milyen nehézséggel jár, kivált ha a gyenge idegzetű nőket tekintjük. Főútezőnkön, hol a városi adminisztratio nem csekély hibájára egy óriási kóhalmaz már csaknem félve ott bosszantja a közönséget, nem tűrhetetlen-e, hogy kivált esőzések idején nem is lehet tisztességesen és szárazon végigmenni? Véget

TÁRSLA

Kazinczy emlékezete.

Irtá és felolvasta

a sárospataki főiskola, és allami tanítóképezde által 1895. év június hó 12-én. Széplalmon rendezett „Kazinczy-ünnepély”-en

HODOSSY BELA

sárospataki tanítóképezde tanár.

Mélyen tisztelt közönség!

Ez a név: Kazinczy Ferencz, egy félszázadnál tovább tartó, a magyar nyelvre és irodalomra kiszámíthatatlan hatású s ép e hatóságban mérhetetlen becsü munkásságot, hősi küzdelmet jelent. Jelenti ez a nagy név a mult század végén megindult reform korszak derengő hajnalát, majd egy kis borulat után a jelen század elejével újra, még hatalmasabban felpezsdülő új időszaknak teljes virradatát. A dicső virradat után láttuk azt is, mint ragyogott fel a korszaknak fényes napja. És ha ma, napjainkban az árnyak egyre nagyobbodni, mind jobban-jobban megnyulni látszanak is és ha a hármás ormokon s a négy folyó felett köd borong is és ha a lankás halmokon s isten áldá-

sával ekes románkon mesterségesen fölvert porfelhők homálylanak is, higgyük, hinnünk kell, hogy még mindig itt az alkony, hinnünk kell, hogy a még Kazinczy életében, az ő hős vezérletével, oly lelkes készüllettel, oly óriás küzdelemmel és annyi édes reményvel megindult korszaknak még nincs vége. És hinnünk kell, hogy az a mózesi lélek, ki oly világoan látatta meg azt az utat, melyen a művelődés ígért-földe felé biztosan haladni és azt az utat is, melyen életvédelni lehet; az a nagy szellem, kinek isteni erővel véghez vitt munkássága oly hatalmas nyomokat hagyott nemesak irodalmi és tudományos, de ez által társadalmi sőt politikai életünkben is; az a nagy férfiú, akinek vállairól annyi jelesek között — hogy csak a legkiválóbbakat említsim — Vörösmarty, Tompa, Petöfi, Arany, Jókai hághattak fel a parnassus magas csúcsára; mondom ez a nemes lélek, ez a nagy szellem s e dicső férfinak, a „szent öreg”-nek emléke élni fog a magyar földön az idők végeiglen.

Hogy ki volt Kazinczy? a következőkben e kérdésre szándékozom néhány erőtelen szóval megfelelni s az ő mozgalmas életét és oly sok tekintetben áldásos működését akarom remegő kezem néhány halvány vonásával megrajzolni. Kazinczy Ferencz költő volt; ha nem is

elsőrangú alkotó tehetség, de valódi költői lélek, kinek lyráján a légies finomságú, túlzékény hangok mellett megszólalt egy-egy bájos akkord s egy-egy kecses dallam is. Igaz, hogy a mai izlésű ember alig táplálkozik az ő költeményeivel, pedig sonettjei között nem egy kedves akad, „Tövises és virágok” című epigrammái és xeniai között pedig több darab könnyed alakjánál, szellemes, sokszor csipos tartalmánál fogva nagy tanulsággal s élvezettel olvasható. Kazinczy költői művei még különösebb tekintetet érdemelnek akkor, ha a mint kell, a kornak, melyben íratlak, izlése szempontjából itéljük meg. Tisztelet érdemel Kazinczy azért is, hogy a „nomum primatur in annum” elvét saját műveivel szemben is alkalmazni tudta; mint maga mondja Toldyhoz írt önletrajzában: „Verseimet, mig magamnak meg nem felelének, ki nem éreztem ezemeim közül. Keveset éresztettem ki, sokat elégettem.” A mit pedig Kazinczy „kioszított” azon mindig meglátszik a szép izlésű, tiszta szíviú költő nemes vonása.

A prózáiró Kazinczy azonban fölülmúlja a költőt; bizvást elmondhatni róla, hogy korunk prózáiróinak ő a tanító mestere. Rendkívül becses kötetekre terjedő levelezése egyrészt szép stíljénél, másrészt tartalmánál fogva, mert ebből nemesak önmagának, de saját korának teljes és

kell már vetni a régi primitív állapotnak a ennek vége is lesz, ha a terv megvalósul, az eszme testet ölt, a mit nincs okunk kétségbevonni.

De vizsgáljuk a járdakészítés részleteit. Egyes háztulajdonosaink saját kényelmüket, üzlethelyiségük fejlesztését tartva szem előtt, lakásaik előtt gyalogjárókat már régebben készítettek. Nem vonjuk meg tőlük a dicsőretet, de az ily szörványosan előforduló kísérlet csak fényes bizonyítékul szolgálhat azon elvnek, hogy az ily kérdéseket csak aközakarattal érlelheti és oldhatja meg.

Városi képviselőtestületünk már 1869 július havában 69 jk. szám alatti közgyűlési határozatával elfogadta az eszmet, hogy tisztességes kövezet készíttessék, elhatároozván egyszersmind, hogy a hűskrajczárokból egy kövezési alapot kell teremteni. Ez alap kellő gyümölcsötteressel ma már oly tekintélyes összeg lenne, hogy belőle nemcsak a tervbe vett járda költségei kitelnének, de az utcáink közepének rendszeres kikövezése is lehetővé válnék. Tekintve azonban, hogy e hűskrajczárokból befolyt összeg 1869-től mai napig időnként burkolási célra fordítottat, tekintve, hogy ez az ily befolyt összeg csak 1892-től tétetik félre, ma körülbelül 7300 frtnyi összeg áll mint kövezési alap a községnek rendelkezésére. Az eszme azonban, mely akkor kimondatott, sokáig csak papíron maradt. Akadtak ugyan egyesek, kik azt folyton sürgették, volt bizottság is, mely erre kiküldetett, de minden eredmény nélkül. Csak 1892-ben terjesztett a város akkori főbirája egy javaslatot a képviselőtestület elé, szépen indokolván, mily fontos kérdés az, hogy a város faragott kőből készített járdákkal látassék el. A képviselőtestület, miután ily nagy horderejű kérdésben nem is lehetett volna azonnal határozni, az eszmet elfogadta, megbízván a kebelében működő közmunka, pénzügyi és jogügyi bizottságokat, hogy a dolog minden részletére kiterjedő véleményes jelentésüket mielőbb terjesszék a képviselőtestület elébe. E bizottságok jelentésüket 1893-ban meg is tették s az ekkor beadott munkálatok fényes bizonyítékul szolgálnak arra, hogy az ügynek kiváló úttörői voltak, kik igaz lelkesedéssel, nemes abiczióval

igyekeztek feladatuknak megfelelni. A szépen megírt egységes véleményes jelentés kiemelve a járdakészítés kiváló jelentőségét, utal arra, hogy városunk határában a Bonczkút tájékán olyan járdakövek alkalmas kötelep van, melyből szakértői nyilatkozat szerint is sikeresen volna a kövezés keresztül vihető. A beszállítás és fuvarozás úgy vitetnék ki, hogy községi közmunkának 50%-a volna e célra elkérendő és igénybeveendő. A járda szélessége 1 méter lenne 30 cm. fal melletti kőburkolattal úgy a bel-, mint a külvárosban, belváros alatt (már t. i. a kövezés szempontjából) a koszorú nevű koresmától a r. k. plébániáig, a főiskolától a Goldblatt-féle házig eső része a két nagy utcának a melletti utcákkal együtt vétetvén fel. A külváros járdája nem lapos és faragott, de szintén jó minőségű kővel látassék el, mire a belvárosból felszedett kövek csekély pótlással célszerűen lennének felhasználhatók. A mi a kérdés pénzügyi oldalát illeti, kiindulási pontot itt az képez, hogy a mennyiben a járda a háztulajdonosok és a község érdeke, a terhek is e kettő között osztatnának meg úgy, hogy a költségeket a háztulajdonosok a házadó alapján megállapítandó kulcs szerint fele részben, felerészben pedig a község a kövezeti alaptól s a fogyasztási adó megváltásából bejövő összegből fizetné ki. Meg kell jegyeznünk, hogy a járdaköve terv szerint $\square$ méterenkint 3 frt 60 krba kerülne. Ugyanez kimondatott, hogy a Kovács-utazát fákkal kell beültetni, mi annak szépségét rendkívül emelné.

E nagy gondal készített tervet a képviselőtestület elfogadván feladatává tette a közmunka-bizottságnak, hogy e terv megvalósítására az előkészítő lépéseket tegye meg. E bizottság érélyes és buzgó elnöke mindent megtett, hogy az ügyet diadalra vezesse. Kérlemezve az alispán, majd a miniszteriumtól, hogy állami közeg küldessék ki, ez utóbbi elrendelte, hogy a lejtmerőzési munkálatot az államépítészeti hivatal fogja végezni. Dacára azonban a többszöri zaklatásoknak, dacára a miniszter leiratának ez nem történt meg, a mi fényes bizonyítéka, mennyire igyekeznek szolgálni az állami intézmények a társadalmi vagy egyéni érdekeket.

A bizottság ügybuzgó elnöke az állam és közgeinek segélyére nem számítva, hatván, privát mérnökökkel lépett érintkezésbe. Így sikerült is megnyerni Farkas Mór államvasuti mérnököt, kinek Hódmező-Vásárhelyen és Szarvason készített kövezési munkálatai garanciául szolgálhatnak arra, hogy az úgy jóra való kezekbe került. A lejtmerőzést mérnökünk el is végezte s szép mérnöki munkálatát a képviselőtestület elé terjesztette.

E munkálat szolgál a közmunkabizottság legközelebb benyújtandó előterjesztésének alapjául, melynek egyes részleteit ma még nem ismerhetjük ugyan, annyit azonban biztosan mondhatunk, hogy ez a régi 92-ki javaslatnak, melyet a dolog historicumára nézve említettünk, több pontját újonnan formulázva, azon általában változtatásokat fog eszközölni. Hogy csak egyet említsünk, a járda szélességét mérnökünk nem 1 méter 30 cm., de 1 méter 50 cm-re tervezi, ugyszintén a közmunka bizottság elnökének utasítására a faragott kövekkel kikövezendő területet nagyobbra teszi, mert a Kovács-utazán a kőhidtól az ipartestület épületéig veszi fel. A pénzügyi megoldást illetően régi elvek fognak alapul szolgálni. A mérnöki javaslat a kövezéssel egyidejűleg megoldandó esatornázással is foglalkozván, azon alapelvűl indul ki, hogy a mennyiben városunkban a víznek természetes esése van, ez is könnyen lesz keresztülvihető s a vizet a Bodrogha vezető három esatorna e célra teljesen elegendő leendő.

A kérdést ily stádiumában veszi a legközelebbi napokban tárgyalás alá a képviselőtestület. Ha e tervek elfogadtnak, mindenekelőtt egy statutumra van szükség az utcák rendbeszedése tárgyában, melyben a hozzájárulás arányai az új javaslat alapján megállapítatnának. Tekintve azonban, hogy ennek teljes jogerőre emelkedése sok időbe kerül, a munkálat e határozat megalkotása után azonnal meg volna kezdhető, mint azt szakértő mérnökünk is javasolja.

Meglehet, mire e sorok napvilágot látnak, a kérdés eldőlt. Akarunk-e fejlődni vagy nem: szeretjük-e látni a helyet, hova emlékeink, élethivatásaink

hü képe is a legelégkenben tükröződik vissza, pedig Kazinczy, mint a Toldyhoz irt leveleiből kitünik, még annak a gondolatától is irtóztott, hogy levelei valaha nyomtatásban megjelenjenek.

Ki ne ismerne aztán az oly kedvesen rajzolt „Magyarországi Utak”-at s a fényes tollal irt „Erdélyi Levelek”-et? Kazinczy nagy gondal kerülte a pongyolaságot s prózai műveiben is a szín és izlés lehető fokára nagy hűséggel törekedett. „Pályám Emlékezete” című munkáját három-négyezer átdolgozta. Daykát is azért kedveli, mert „nemely munkája nyolc, kilencz izben van leírva tászkájában, elhintve mindenike uj meg uj igazításával.” S írásai-ban többször fölújítja, mit Páztzhony neki (Kazinczynek) írtusúl mondott: „Munkádat csak akkor tekintsd jónak, midőn azt még jobbá semmi erőlködések nem tehetik.” Bizonyára minden művelt ember ismeri a „Pályám Emlékezete”-t, mely olvasmányul ma is élvezetes, kiscsire és nagyra, öregre ugy, mint ifjura egyarant tanulságos. Méltán mondja e művéről maga Kazinczy Guzmichoz irt leveleiben: „Sok jó magvát hintém el a jónak s religiozus érzésimnek benne.”

Talán nem cselekszem helytelenül, ha most említem meg „Bácsmegeyi Gyötreimeit”, mely első kiadásában, bár Kazinczy egyéniségével és teljes önállóságával van dolgozva, de mégis

fordítás; csakhogy második kiadásában már sok tekintetben önálló átdolgozás. E levelakban irt érékeny történet. Göthe Wertherének gyengébb utanzata, csak fényes stílusánál fogva tartozik Kazinczy értékesebb művei közé, de egy irodalmi művenek sem volt e „sereg”-re csak megközelítőleg is oly hatása, mint a sentimentális „román”-nak. Maga Kazinczy adja elő „Pályám Emlékezete” című munkájában e műve létrejöttének történetét s maga nyújt ugyanabban érdekes adatokat arra nézve is, hogy minő hatással volt e műve az olvasó közönségre. Nem volt könyv, mely a mult század legutolsó éveiben s a folyó század első tizedében kapósabb lett volna. Élvezettel olvasák ifjak és vének úgy tartalmánál, mint gyönyörködött remek stílusánál. Horváth Adam s Csokonay megénekelték s Himfy is „kedvellette.” Kazinczy egyre kapja az elismerő, buzditó és köszönő leveleket művelt hölgyektől s előkelő férfaktól is. Sőt ez a mű az, mely nem csak az alsóbb és közép osztályúaknál volt igen kelendő, hanem mondhatni, hogy az első magyar nyelvű prózai mű, melyet a francia és német műveltségű főrangúak egyenként, sőt esztélyeiken együttesen is többször fölolvastak s Kazinczyként „lesék nyelvünk kevés idő alatt hová fog emelkedhetni.” Ha ma „Bácsmegeyi”

a cselekvénynek ugyszólván teljes hiánya s csupa érzélgőségeknék terjenző elregelese miatt izlésünket nem elégíti is ki, mindazon által, mert e regény az olvasást a nagyobb tömegekkel is megkedveltette s Kazinczynek korához mért szebb, izléseesebb sőt meresebb stílusára az érdeklődést fölkelte s ezzel is a nyelvújításnak az útját mintegy előkészítette s az mert nagyszülőink szeméből e mű olvasása jól eső érékeny könyeket sajtolt, méltán érdemi meg e mű érdeklődésünket s tiszteletünket.

Mint műfordító, Kazinczy külön érdemi elismerésünket, irodalmi működésének jelentékenyebben nagyobb része fordításaira esik: ezekkel együtt munkái egy kis könyvtárt töltenek be. Hogy mily lelkiismerettel, minő aprólékos gondal fordított, mint akarta az idegennek még a a legeredetibb s legszubbiliasabb sajtáságait is „átszargaroztatni” az mindnyájunk előtt eléggé ismeretes. Valamint köztudomásu az is, hogy miért nem adott Kazinczy eredetit s előszere-tettel miért fordított inkább? Kazinczy jól tudta, hogy a nemzetnek mire van szűkege, de ismerte önmagát is s hogy mit tartott ó a „nem rossz másoló” s a „nem jó alkotó”-ról már egészen közhelylyé lett „A stílystának — ugy-mond Kazinczy — különböző, sőt ellenkező nevei vannak a minden írónak más meg más

kötegek is nem csak stagnációjában, de haladásában is, vagy túrjünk e mindent úgy, mint eddig fennállott? Nincs okunk kétségbevonni, hogy községünk józanul gondolkozó, értelmes tagjai át lesznek hatva az úgy buzgósgától, szivesen tesszik magukévá az annyi gonddal, oly sok fáradsággal készült munkálatokat. Természetes azonban, hogy a közéletben mindig akadnak nyugtalankodó elemek, kiket meg kell nyugtatni, felvilágosítani arról, hogy ennek ellenzésével a fát önmaguk alatt vágják ki. Hisz fontoságát gondolkodó jónak nem kell inokolnunk. A mult elég tanúságot szolgáltat nekünk, hogy nem lehet struccpolitikát folytatni, de tenni kell egyetértéssel ügybuzgóssággal. Tenni kell azzal a közérdek iránti lelkesedéssel, mely a piczi városokból világgállamokat teremtett, mely mindenütt meghozta édes gyümölcsét, a hol előállott. Mert ne feledjük a költő szabó szavait, hogy csak önrökre szabad mindig biztoss számítani, másra sohasem lehet.

„Wer ist, der euch Hilfe leistet
Wohl ihr selbst. Ein anderer nicht.
Wenn es dunkelt, wenn es frieret
Machet Feuer, zündet Licht.“

VEGYES HIREK.

Gyászjelentések. Özv. Kovácsy Gáborné, sz. Maklár Terézia a maga és gyermekei: Sámuel, Ferencz, Anna; valamint édes anyja, Maklár Mihályné, sz. Hubay Terézia; sógornéja Danielys Karolyné, sz. Kovácsy Judit s gyermekei és sógora Kovácsy Sándor sárospatiki gimn. tanár, neje s gyermeke; továbbá testvére, Maklár Miklós sárospatiki gimnáziumi tanár s neje és gyermekei nevében fájdalomtól megtört szívvel jelenti férjének: Barakonyi Kovácsy Gábornak, a legjobb férj, vő, testvér és sógorának, folyó 1895. év június hó 8-án, éjjeli 12 órakor, életének 63-ik, boldog házasságának 38-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyaszos elhunytát. A megboldogult földi részei folyó hó 11-én, kedden, d. u. 5 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint, a tállyai ev. ref. sirkertben az örök nyugalomnak átadott. Tállya 1895. június 9. Aldás legyen emlékezetén! — Alulírott a maga, valamint az ös. zes rokonság és számos barát nevében a legmélyebb fájdalomtól sújtott szívvel jelenti a feledhetetlen jó férj, illetve szeretett rokon és barátunk: Tokár István, nyug. honv. miniszteri számszít. okl. gyógyszerésznek, folyó évi június hó 9-én, d. u. 1 órakor, életének 76-ik, boldog házasságának 47-ik évében, hosszas szenvedés s a hal-

doklók szentegének ájtatos felvétele után történt gyaszos elhunytát. A megboldogultnak földi részei f. hó 11-én, d. u. 4 órakor fognak a helybeli róm. kath. temetőbe a feltámadásig békes nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise-áldozat f. hó 12-én, reggel 8 órakor fog a helybeli róm. kath. templomban az egek Urának bemutatni. Mihályi, 1895. június hó 9. Béke lengje a drága halott porai fölött. Özv. Tokár Istvánné, szül. Jokély Irma.

— **A magyarországi községi és körjegyzők kara** érdekében Hegedűs János csongrádmegyei aljegyző és Navarra József községi jegyző — mint olvassuk — az összes magyarországi községi kör és okleveles segéd, valamint adóügyi másod és aljegyző urakhoz kérelmet bocsátott ki, hogy augusztus hó végéig eltrajzi és munkásságukhoz vonatkozó adataikat küldjék be hozzájuk valamint az elhalt, vagy más pályára lépett kártársak eltrajzi adatait is közöljék nevezetelkél, hogy „a magyar jegyzők élete és munkái” című lexikális munkát megírassák. A sajtóban, a társadalmi soraközös terén, a vidéki egyletek alapításában a közigazgatási szakasjtó letesítésében, a községi közigazgatás és a jegyzői kar létkérdéseinek megvitatásában úgy, mint pályakérdések kiütésében, és gárda vezérkara, értelmiségének java nem kicsinylendő érdemeit szerzett olyannyira, hogy a közvélemény érdeklődése mindinkább fokozódik a jegyzők ügye iránt. Mindenesetre ez az indoklás elég fontos arra nevez, hogy fentebb jelzett munka létrejöttön, mely sok tanulásagost is fog magában foglalni, s involválni fogja maga után bizonyára külső és belső tekintélyének emelését is. Elöre is üdvözöljük a munkát.

— **Az évrőzrő vizsgálatok** a sárospatiki állami tanítóképezdében a következők szerint fognak megtartani: 1895. június 15-én (szombaton) d. u. 5 órakor testgyakorlati vizsga: 17-én (hétfőn) d. e. vallástudomány és egyh. ének: d. u. a. IV. o. gyakorlati tanítása és házi ipar; 18-án (kedden) d. e. nevelés tudomány, d. u. a. III. oszt. gyakorlati tanítása és kerteszet; 19-én (szerdán) d. e. magyarnyelv, d. u. zene, rajz és szépirás; 20-án (csütörtök) d. e. szám- és mértan, d. u. természettan és természetrajz; 21-én (péntek) d. e. németnyelv, d. u. földrajz, történelem, alkotmánytan; 22-én (szombaton) d. e. a gyakorlati isk. zárvizsgálja, d. u. zárünnepély. — Június 24—29-ig a tanítóképezdési vizsga fog megtartani. Az intézet igazgatóságá úgy az evi nyilvános vizsgákra, mint a zárünnepélyre a t. közönséget tisztelettel meghívja.

— **Mádon** mult hó 31-én, tűz keletkezett s egy ház teljesen leégett.

— **Nyilvános nyugtázás.** A sárospatiki általános ipartestület által mult hó 23-án rendezett nyári táncmulatságon felülizettek: Dr. Ballagi Géza 2 frt, Galgóczy Barna 1 frt 50 kr, Lautsek József, Mandel Mór, Mörizs Bálint, Spiner Gyula, Margulesz Ferencz 1—1 frt, Tarczal János, Neumann Péter, Kertész Mihály, Nieszner Ferencz, Szepessy István, Hamara Sándor, Hamara János, Krámer Marton, Szabó Gyula, Petsar Sándor, Fellár István, Petsár Dezső, Markovics Herman, Pazuha András, Karner János, Kovács Endre, Tarczy Sándor, Hédeváry István, Spiner János, Ruzsnyák József, Ulics András, Molnár János, Witek György, Schwarcz Lajos, Fodor Jenő, Steinfeld Jenő 50—50 kr. N. N. 20 kr, Trencsényi Pál 15 kr. Összesen 21 frt 35 kr. Fogadják a jótékonykezél érdekében tett áldozatkészegükért a testület halas köszönetét. Sárospatika 1895. június 15. a testület elöljárósága.

— **A „Sátoralja” fekete táblája.** Városunk kispataki részéről fog szólni az ének ez alkalommal s annak is arról a részéről, melyet a községi iskola környékének nevezhetünk. A töltésül is szolgáló közlekedési út különben sem részeseül oly figyelemben és gondozásban, mint a minőt kettős rendeltetésénél fogva méltan megérdemelhetne. Ez már magában megérdemli nem helyeslő megjegyzésünket. Ha aztán még tudjuk azt is, hogy a szóban levő utat a kispataki asszony népseg *a tapasztáshoz nagyon alkalmas sárja földért* meg rongálja is, úgy annyira, hogy ma már valósággal ala van aknazva itt ott az útvonal s mindenkor föld alá süllyedéssel fenyegettetik a járó-kelő: igazán nem tudjuk az illetékes hatóságot eléggé kárhoztatni e — mondjuk — gondatlanságáért. Kérjük tehát egész tisztelettel talán a városi hatóságot: legyen szives nagyobb gondot fordítani a nevezett útvonalra. Talán fontosabb

a jó közlekedés, mint a kispataki asszonyoknak szombati tapasztása.

— **A trieszti biztosító társaság** (Assicurazioni Generali) folyó évi május hó 11-én tartott 63-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1894. évi mérlegek. A zárszámadási jelentésből látjuk, hogy a társaság *életbiztosítási díjtartaléka* 1895. évi december hó 31-én 43,200,401 frt 59 krra emelkedett, míg kár- és nyeresémi részesülési tartalékok ezimén 1,083,976 frt 46 kr vezetettét új számlára elő 1894. december 31-én az érvényben volt életbiztosítási tőke összegek 168,929,625 frt 03 krra emelkedtek; az életbiztosítási ágban az év folyamán bevett díjak 7,074,156 frt 18 krt tettek. *A tüz- és szállítmány biztosítási ágakban* a díj és illeték bevétel 9,819,270 frt 01 kr volt, a miből 2,778,822 frt 46 kr, mint díjtartalek és 602,905 frt 69 kr, mint kártartalek lett minden tehertől menten a jövő évre átvitelvezve. Az 1894. december hó 31-én érvényben volt biztosításokért a jövő éreken esedékesé váló díjkötelezvények összege 30,541,700 frt 64 krra emelkedett. Károkkért az 1894-ik évben 9,819,613 frt 47 krt fizetett ki. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kifizetéseket a társaság alapítása óta károk fejében 272,139,320 frt 99 krnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kárterítési összegből *házkokra* 51,009,119, frt 80 kr esik, melyet a társaság 158,251 kárvesztésben fizetett. Az értékpapírok árfo-lyam ingadozása fedezetére alakított tartalék 1,190,544 frt 33 krról 1,091,467 frt 11 krral gyarapítottott. úgy, hogy az 1894. december 31-én 2,282,011 frt 44 kr tett ki, dacára annak, hogy a kisorsolás áll eső és a nevértékükön vétettek fel a mérlegbe, míg a nyereség tartalék alapszabályszerű mérvében, a részvénytőke fele összegében, vagyis 2,625,000 frtban a kétes követelések tartaléka 80,000 frttal változatlanul fentartottat. A társaság biztosíték alapjai az idei átutalások folytán 54,990,003 frt 34 krról 58,071,673 frt 84 krra emelkedtek és következőképen vannak elhelyezve.

1. Ingatlanok és jelzálog követelések	7,886,069	frt 48 kr.
2. Életbiztosítási kötvényekreadottkölcsönök	4,388,122	25 „
3. Letétmenyezett állampapírokra adottkölcsönök	52,314	51 „
4. Értékpapírok	39,020,240	59 „
5. Tárca váltók	284,735	02 „
6. Folyószámlák (Adósok a hitelezők követeléseinek levonásával)	1,244,297	40 „
7. Készpénz az intézet pénztáráiban és bankoknál	1,520,894	59 „
8. A részvényesek biztosított adósevelei	3,675,000	— „

O. é. 58,071,673 „ 84 „

Ezekből több mint 15 millió magyar értékekre esik. Az elért 818,536 frt 92 krnyi tiszta nyeresémből a társaság osztalékul részvényenkin 120 frtot aranyban vagyis 300 frankot fizet. A közgyűlés az eszköztől új választásoknál az igazgató-tanács magyar tagjait *Hegedűs Sándort* és *dr. Jókai Mórt* egyhangulag ismét megválasztotta.

— **A vármegyei közúti költségvetés** a kereskedelmiügyi miniszter rendelete következtében úgy fedezeti, mint szükségleti részében változást szenvedett. A változás alapjául a törvényhatósági bizottság következő határozata szolgált: „Az állandó választmány f. évi április hó 9-én tartott üléséből ez iránt hozott határozati javaslatának elfogadásával az 1895. évre megállapított és miniszteri felsőbb jóváhagyással ellátott közúti költség előírányzatból a s.-a.-ujhely-kassai útszakasz fenntartása címen felvett költség összeg elrendeltetvén, felhívja a bizottság a vármegye alispánját, hogy az útszakaszt további kezeles és fenntartás végett az e tekintetben fenálló, tudniük a kavicsszállításra vonatkozó és addig a vármegye útfenntartási alapját terhelő szerződéses kötelezettséggel jegyzőkönyvileg azon hozzáadással adja át S.-A.-Ujhely város közönségének, hogy az útszakasznak, mint a vármegye törvényhatósági üthálózatának egyik szakaszának felsőbb szakfelügyelete ezután is a vármegye kir. építészeti hivatalának köteleességét fogja képezni.“

— **A szőlők felújításához.** A földmívelésügyi miniszter értesítette a törvényhatóságot, hogy S.-A.-Ujhely város előjárósága által a

nyelve. A sok szinúsógra kell tehát törekedni s a fordítás erre a legszerencsésebb szer . . . azt látam legtanácsosabbnak, hogy ne egy író fordítsak, hanem minél többet és ne egy nemből, hanem többekből s az ellenkezőkből. Francziát és németet, újat és régít, Wielandot és Klopstokcot, Cicerót és Sallustiuszt. Ugy hittem, és a sokféle másolatgása fogná majd csinálni sokkal inkább, mint a sok félének csak olvasgatósa, hogy a sokból nekem terem egy új, egy önmagamé, egy én nekem-saját s nem csak a szólásban, hanem a teremtésekben is *és ha magamnak nem, bizonyosan kisébb pályatársaimnak.*“

Bizony izdottat s nagy fáradsággal fordított ó azért, hogy későbbi pályatársai előtt az utat megtörje, egyengesse. Az ó nagy példájából, gondos munkáiból a fordítók is sokat tanulhatnak s ha mégis ép a fordítás terén akadunk kaczagató alakokra s példákra, az onnét is van, hogy némely csekély ismeretere sokat tartó, a mult igazai nagyjainak felhasználható s értékes ismeretereit iránt nincs a kellő tisztelettel.

(Folyt. köv.)

szőlők felültetéséhez kért államsegélyt nem engedélyezheti. A miniszter ezen leírata közelebb tárgyalás alá vétetvén, a törvényhatósági bizottság elhatározta, hogy a hegyalja nagy bortermő vidéke lakosságának szőlői újjáültetésénél állami segélyezésre iránt a földmivelésügyi miniszteriumhoz feliratot intéz. A felirat intézését elrendelő határozat indokai a következők: „Habar bejártja a bizottság, hogy a földmivelésügyi miniszter ő nagyméltóságának intézvényében kifejezték szerint az állam feladatát nem képezheti, hogy a honpolgárok összessége terhére és rovására egyes honpolgárnak, mint egyednek megelintését és jólétét közvetlen segélyezéssel. Közvetlen támogatással ügyszólván az illető érdekelték öntevékenységeik és önszegélyenek igénybevétele nélkül az ország költségén mozdítsa elő és biztosítsa, — de minden esetre feladatát képezi az, hogy az intézvény saját szavaival élve — az állam egyes kivételes támogatására szoruló vidékeken egyes felmerült nagyobb bajok orvoslásához anyagi eszközökkel járuljon és az ilyen kivételes esetekben nem egyes egyének, hanem községek és vidékek összes lakosaira kiterjedőleg anyagi segélyvel jótékonyaságot gyakoroljon. Amennyiben nemegyesekről, hanem egy nagy vidéknek tönkre ment, mondhatni összes lakosságáról van szó — indittatva érzi magát a varmegye törvényhatósági bizottsága, hogy a nagyméltóságú földmivelésügyi miniszterhez feliratot intézzen az iránt; miszerint az állam közvetve nyújtható támogatásával mozdítsa elő, hogy a szőlő-művelők önmunkájuk, öntevékenységiük és önszorgalmuk által eredményt érhessenek el. — Ilyen közvetett támogatás lenne a sima és gyökéres szőlővesszők díjmentes szétosztása, az állami szőlő-telepeken termelt gyökéres megfogant szőlő oltványoknak előállítás, vagy esetleg ennél is mérsékeltőbb — nem pedig a jelenlegi áron s 10 évi részletfizetésre való kiszolgáltatása s végül amennyiben a legtöbb szőlőgazda azért nem kezdhet szőlőjének újja telepítéséhez, mert a terület megriolizálásával járó nagy mérvű kiadásokat nem bírja — megfelelő biztosíték mellett olcsó állami kölcsön nyújtása. A mennyiben pedig a miniszter ő nagyméltósága ily célokra fordítható kiadások megtételére sem pénz alapul sem felhatalmazással nem rendelkezik, — ennek kieszakölése céljából a törvényhozásnál kegyeskedjék kello lépéseket megtenni.

— **Himen Dr. Tátray Dezso** ügyvéd f. évi június hó 10-én esküdtű örök hűségét S.-A. Ujhelyben a róm. kath. plebánia templomban Barna Bertalan s.-a.-ujhelyi ügyvéd kedves és szép leányának Saroltának.

— **Az árvíz és az adóleengedés.** A pénzügyi közigazgatási bíróság az 1883. XLIV. t.-c. alapján legújabbban azt a határozatot mondta ki, hogy az árvíz által okozott károsodás esetében nemcsak a szántóföldekre, hanem a kertekre nézve is föl van jogosítva a tulajdonos adóleengedést kérni.

— **Helyszíni tárgyalás.** Herczeg Windisch-Graetz Lajos várhomoki belvizének levezetése ügyében, a helyszíni tárgyalás f. évi június hó 30. napján fog megtartatni.

— **A vallás- és oktatásügyi m. kir. miniszter** f. évi 27-741. sz. a. a középiskolai tanárjelöltek internátusába fölveendő ifjakra vonatkozólag a következő rendeletet adta ki: Középiskolai tanárjelöltek számára Budapesten internátust szándékozom létesíteni, melyben a tanárjelöltek teljes ellátást fognak nyerni s melyben a középiskolai tanári pályára való készülük — az egyetemi oktatás mellett — tanulmányi szempontból is elősegítettik. Az internátust — egyelőre ideiglenes szervezésben és elhelyezésben — harmincz tanárjelölt részére berendezve, már a folyó év szeptemberében meg akarom nyitni s tizenöt helyet kizárólag olyan ifjak számára tartok fenn, a kik a most végződő tanévről fejezik be tanulmányaikat s a jövő tanévben lépnek az egyetemre. E tizenöt hely betöltésére vonatkozólag az ide zárt pályázati hirdetést tettem közzé, egyidejűleg azonban a főigazgatóságot is felhívom, hogy a célnak minél sikeresebb elérése érdekében, engem támogatasson. E végből kívánatosnak tartom, hogy a főigazgatóság tankerületében levő s az államkormányzat rendelkezése és vezetése alatt álló középiskolákban most folyó érettségi vizsgálatok alkalmával a főigazgatóság, illetőleg a vizsgálat-bizottság elnöke különös figyelemmel legyen azokra a tanulókra, kik a tanári pályára

készülnek lépni s ezek közül azokat, kik az érettségi vizsgálaton kiválóbb készületről tesztek tanuságot s kiknek a tanári pályára lépése az ügy érdekében előnyösnek látszik, az említett internátusban kínálkozó kedvezményre, illetőleg a kiírt pályázatra figyelemtesse. Különösen hangsúlyozom, hogy tekintettel a tanári állásokban mutatkozó szűkösegre, olyan tanárjelöltek kiképzését kívánom előmozdítani, a kik a francia és német, továbbá a magyar, latin és görög nyelvészetet vagy a latin nyelvet kapcsolatosan a történelmet választják szakmájuknak. A mondott 15 helyet tehát kizárólag az említett szakmákra készülő s azokra való hivatottságukat már középiskolai tanulókorukban illetőleg az érettségi vizsgálaton tanusító ifjaknak kívánom adományozni. — egyenlően eredmények között, természetesen elsőbbséget adva a szegényebb sorsúaknak. Megemlítem, a mint az a pályázati hirdetésben is befoglaltatik, hogy az érettségi bizonyítvánnyal, vagyoni állapotról szóló bizonyítvánnyal és a minden testi fogyatkozástól és betegségtől mentességet igazoló orvosi bizonyítvánnyal fölszerelt folyamodványokat az illető ifjak közvetlenül hozzam tartoznak beküldeni és pedig legkésőbb folyó évi június hó 31-g. Fölhívom a főigazgatóságot, hogy a jelen rendelkezésem folytán követendő eljárás eredményről engem az érettségi vizsgálatok befejezte után rövid feltejezésben tájékoztasson. Végül megjegyzem, hogy az autonóm felekezeti főhatóságokat hasonló eljárásra szintén fölkértem.

— **Légsodrony vasut a fővárosban.** Bierinz J. E. egy légsodrony vasutat tervez a városilaghatban az ezredéves kiállítás idejére. A vasut a föld felett 8—10 meter magasságban egy sodrony kétel páron vezetne végig. Egy-egy kocsiiban 8 személy fér el s az egész vasut szervezete olyan, hogy a legesekélyebb baleset is teljesen ki van zárva. Tekintettel arra, hogy a vasut csak igen kis helyet foglal el s így a közlekedést nem akadályozza: emnélfogva a hitelt, hogy a hatóság az engedélyt megadja s így a főváros ismét egy érdekes látványossággal lesz gazdagabb.

— **Egyszerű borpróba.** A bor valódiságot könnyen felismerhetjük, ha egy kis szivacsot a megvizsgálandó borba martunk, aztán egy tányérra tesszük, melynek fenekére egy kis vizet öntünk. Ha a bor valódi, úgy a víz csak negyed- vagy felóra múlva veszi fel a bor szímet, míg ellenben a hamisított tüstént megfesti.

— **Művész-virtus.** Egy kitűnő zongoraművész egy gazdag cipész estélyére volt hivatalos. A vacsora után a hazigazda felkeri a művészt, hogy zongorizzeek valamit saját szerzeményeiből. A művész eleget tesz. Rövid időre rá a hírneves művész hívja meg a cipészt magához és az étkezés befejeztével egy pár ócska, rongyos cipőt hozatott be.

— Mit csináljak velők? — kérdi a cipész. — Par nap előtt ön az én művészetemet vette igénybe — felel a művész — ma én az önéhez fordulok. Foltozza meg kérem a cipőimet.

— **A széphalmi ünnepnap.** A sárospataki ev. ref. főiskola és az állami tanítóképzede ifjúsága az idén is megmutatta, hogy tud meg lelkesülni, hogy nem halt ki meg szivéből nagyjait iránt érzett ószinte halálja, rajongó szeretete. Elzárandokolt ez éven is a széphalmi sirhoz, hogy ott laborulva áldozhasson az elköltözött nagy, a „szent öreg” emlékeinek. Az ünnepelj *Beszeke Bálint*, a M. T. Akadémia kiküldöttje nyitotta meg, üdvözölve a jelenlévőket, röviden megemlékezve az elhunyt nagyról s a mai nap fontosságáról. Utána a sárospataki főiskolai enékkar, a megszokott routinnal, adta elő Tompa „Széphalom” ezimű darabját, majd *dr. Finkey József* lépett a közönség elé. Igazán szép beszédében különösen megragadó volt az a részlet, midőn Kazinczy érdemeinek tulajdonnita, hogy szent e föld, magyarul zengi énekét a csalógan s magyarul zúgja at a levogot az égnek dörrenése stb. Beszéde végeztével, a melyet a közönség ószinte tapanai jutalmaztak, a sárospataki képezedei enékkar sikerült szereplése, majd *Hodossy Béla*, tanítóképezedei tanár „Alkalmi beszéde” következett. Az elköltözött mesterhez méltó apotheosis volt e beszéd, mely kiemelte Kazinczyt, mint közt, mint műfordítót s mint irodalmi agitátort az ő hatalmas, teremő erejével. Nagyon kár, hogy a program többi pontját a szakadó esőben megtartani nem lehetett. Csupán a díjakat osztottak ki buzditó beszéd kíséretében *dr. Finkey József* és *Dezso*

Lajos igazgatók. Az előbbi a M. T. Akadémia által a főiskolához leküldött 10 és 5 arany Nagy Béla és Zombori Andor között; *Dezso* Lajos az 5 aranyat Majoross András III. ére képezdesznek adta at s ez után az ünnepelj *Dezso* Lajos képezedei igazgató zárta be. De nem lehet elhalgatni a társadalom közönyt, mely rideg visszavonulásával behizonyította, hogy sejtelve sincs Kazinczy szereplésének fontos ságáról s ez által — bocsanat — éretleneknek adta tanujelét. Faj nekünk, hogy ezt ki kel jelenünk. De kötelességünk volt ezt a megjegyzést nyilvánosságra hozni, mert Kazinczy Ferenc emléke Zemplénmegyétől többet érdemel.

IRODALOM.

* Hazai ipariskoláinkban a rajz-oktatásnak a legelintetesebb elvek és módszerek érvényesültek eddig s ezt az okozta, hogy oly rajzmunkák nem rendelkezték, melyek kello sikerrel lettek volna felhasználhatók. A nagyim kereskedelmegy: m. kir. miniszter úr e hiányon akarván segíteni, „Mintalpok iparosok és ipariskolák részére” cím alatt egy fizetes vállalatot létesített. Ezen fizetekben a fa, fém, kő, agyag és üveg, végre a szövő ipar érdekeit szolgáló rajzok jelennek meg. Ezzel évi folyam ára 10 ft. Az előzetesek a „Mintalpok szerkesztőségéhez” (Budapest, VII. ker., Erzsébetkorút 16. sz.) intézünk. Ajánljuk iparosaink s az ipariskolák igazgatóinak figyelembe.

* **Közeleli írásművek.** E cím alatt még 1893-ban adott ki Maklary Pap Miklós, sárospataki ev. ref. főgimn. tanár, kézirat helyett egy 36 oldalra terjedő munkácskát, hihetőleg tanítványai szűkösegtől tartva szem előtt, midőn annak összeállítására s kiadására gondolt. De — terjedelmére nézve — a mily kicsi e munka, tartalmára nézve — legedabb a mi szemünkben — oly fontos és sokat ér, különösen a gyakorlati élet szükségét véve tekintetbe. Hogy gyakorlati szempontból mily derek munkát vezetett a tanár ur, azt hiszem, annak feltűnetesére elég, ha az ügy- és okiratoknak pusztán címét számlalom el, pedig ezeknek készítményjára vonatkozó szabályokon kívül praktikus példákat is közöl. Különösen ez utóbbiakra foktetven a főszólt. Az ügyiratok közül először a level szerkesztésével foglalkozik. Előrebocsát hat különböző tartalom levelét, úgy készítve el, a mint az kiállítani kell — az első betűjét az utolsóig. Ha azt akarjuk, hogy korrekci legyen becsukunk. Azután következik a levelírás szabálya, de ezalvára a megszokottakat és az egyes emberéket megelütő címeket. A tulajdonképeni levelírás szabály után a level küllakjára vonatkozó szabályt adja, meg abrában is felütemve a level teljes küllakját. A level után következik a folyamodvány, előbb egy minta folyamodvány, aztán a szabály s ismét abra a háttérre vonatkozólag. A folyamodvány után a jegyzőkönyv, példával és szabályval. A példa ugy közzéve, a mint azt formájában is szerkeszteni kell. Ez után következnek: Hirdetes és Gyászjelentés, szímen példával és szabályval; a példánál itt is megtartva a helyes formát is. Az okiratok — lehet mondani — teljes számmal s lehetőleg különböző viszonyokra tekintettel vannak folyvra e kis munkában. Ezek így következnek: Bizonyítvány (különböző esetekre, szám szerint négy). Nyugtátvány (szám szerint ketto). Elomlyugtátvány (ketto). Vevény. Törítvény. Ellentérvény. Nyilatkozat (kétféle). Felmondás. Vevény a felmondásról. Kölesözött tüke felmondása. Árjegyzék. Számla. Végrendelet, Pótvégrendelet. Szerződészek különböző viszonyokra. Meghatalmazás. Kötelezvények (egyszerű adósságlv, kötelezvény, kezességi okirat, közös level), Engedmény. Utólvány. Adásvevési szerződés. Eljuttatási szerződés. Tanulótársi szerződés. Hasonbéri szerződés. Lettár. Sz. — ódás aratókkal. Mindez okiratok példákban vannak bemutatva. Ezen kívül nemesak a megkésztési szabályok vannak meg e kis munkában, hanem ez okiratok alkalmával követendő eljárás s. s. mindez könyvben érthető, szép magyarságu irályval és gondolat összalvával. Elmondhatjuk e kis munkáról, hogy valószággal egy kis öntegyed — az a próbb és gyakrabban előforduló esetekre. Nemesak a középiskolai növendékek veszik jó hasznát, hanem felnőt emberek is, különösen földművelők és iparosok. Eppen ezért e tulajdonaságnét nem tudjuk eléggé ajánlani ipariskolai hatóságainknak, hogy a vezetési alatt levő iparostanone iskolákban mar a legközelebbi iskolán éven vegyék be. Bizonyára a leghasznosabb munkát végzik a tanítók, ha levő iparosainkat ezekre tanítják meg. Sok költségűl és meg több kollektívulástól mentik meg akkor őket. A művészek is a egészen esekélyeseg, csak 20 kr. Alig képzeli tanoncol, a ki nem szivesen áldozna 20 krajcárját egy ily — később is mindig hasznát vehető — könyveskéért. Kapható szerzőnd Sárospatakon.

Butor-üzlet megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozni, hogy Sárospatakon, a „Kossuth Lajos utcán (ezelőtt „Piacz” útca) a „Városháza” épületben levő üzletlethelyiségemet

solid gyártmányú bútorokkal

berendeztem

Raktáromon tartok, teljesen felszerelt ebédlő, háló és egyéb szoba berendezéseket, a legmodernebb kivitelben és legolcsóbb árakban.

Kívánatra elvállalok e szakmába vágó mindennemű megbízást is.

Kérem a t. közönség szives megrendeléseit és kegyes pártfogását.

Tisztelettel

Treuhaft József,

bútorkereskedő.

1-3

Birtok eladás.

Sárospatakon, a vasúti állomás mellett, mintegy 3000 ööl területű **BEI-TÉL-ÉK** a rajta levő 40 meter hosszú, 10 m. széles kőből épült, zsindeley tetővel ellátott csúrral eladó. A telek részben kőfallal, részben tölgyfa-kerítésel van körülvéve.

Értekezhetni lehet a szerkesztőséggel.

1-3

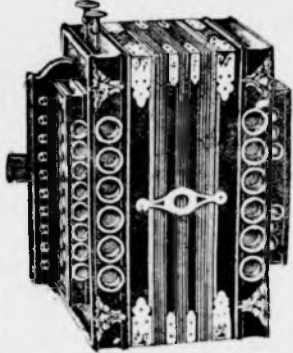

Sternberg Armin és testvérei
sz. és kár. szab. hangszereipar
B.-pest, VII. k., Kerepesi-út 36.
Szab. gyártmányú, mindennemű hangszerek és azok kellekét és alkatrészeit. Mindennemű hangszerek, és zenészek javítását vállaljuk. Szab. pontosságú teljesítések.

Legújabb!
ES INTONA
Elpuszthatatlan acélhangokkal változtatható érez-játéklappal és korlátlan másorral.
Ezen új találmány hangszereit minden előzetes tanulmány és zeneismeret nélkül, csak meg száz betűs szerinti zeneadarabot lehet játszani. Ár 12 ft., a kőlapok darabja 10 kr. Megrendelések az árak előleges be-
küldése mellett vagy utánvéttel teljesíthetnek.

„Columbus” és más híres szabad örömlátom-
verés.
Ez a találmány hangszereit az eddigi hangszereknél 6-8 szeresével erős, és csengő hangot nyernek általa. Minden vedőre bárki rábuzdíthatja és mindenkor le is buzdíthatja. Szárazan postán el. Ár a veropatakiak az utóbbiak minőségére szerint 1.50, 2 ft. 2.50, 3 ft. és 3.50, és 4 ft. Külön a „Columbus” vedője párja 1 ft.

HARMONIKA
saját készítményű
a legkisebb hangokkal.
3-tól kezdve 4-5-6-7-8-10-12-14-16-18-20-22-24-26-28-30-32-34-36-38-40-42-44-46-48-50-52-54-56-58-60-62-64-66-68-70-72-74-76-78-80-82-84-86-88-90-92-94-96-98-100-102-104-106-108-110-112-114-116-118-120-122-124-126-128-130-132-134-136-138-140-142-144-146-148-150-152-154-156-158-160-162-164-166-168-170-172-174-176-178-180-182-184-186-188-190-192-194-196-198-200-202-204-206-208-210-212-214-216-218-220-222-224-226-228-230-232-234-236-238-240-242-244-246-248-250-252-254-256-258-260-262-264-266-268-270-272-274-276-278-280-282-284-286-288-290-292-294-296-298-300-302-304-306-308-310-312-314-316-318-320-322-324-326-328-330-332-334-336-338-340-342-344-346-348-350-352-354-356-358-360-362-364-366-368-370-372-374-376-378-380-382-384-386-388-390-392-394-396-398-400-402-404-406-408-410-412-414-416-418-420-422-424-426-428-430-432-434-436-438-440-442-444-446-448-450-452-454-456-458-460-462-464-466-468-470-472-474-476-478-480-482-484-486-488-490-492-494-496-498-500-502-504-506-508-510-512-514-516-518-520-522-524-526-528-530-532-534-536-538-540-542-544-546-548-550-552-554-556-558-560-562-564-566-568-570-572-574-576-578-580-582-584-586-588-590-592-594-596-598-600-602-604-606-608-610-612-614-616-618-620-622-624-626-628-630-632-634-636-638-640-642-644-646-648-650-652-654-656-658-660-662-664-666-668-670-672-674-676-678-680-682-684-686-688-690-692-694-696-698-700-702-704-706-708-710-712-714-716-718-720-722-724-726-728-730-732-734-736-738-740-742-744-746-748-750-752-754-756-758-760-762-764-766-768-770-772-774-776-778-780-782-784-786-788-790-792-794-796-798-800-802-804-806-808-810-812-814-816-818-820-822-824-826-828-830-832-834-836-838-840-842-844-846-848-850-852-854-856-858-860-862-864-866-868-870-872-874-876-878-880-882-884-886-888-890-892-894-896-898-900-902-904-906-908-910-912-914-916-918-920-922-924-926-928-930-932-934-936-938-940-942-944-946-948-950-952-954-956-958-960-962-964-966-968-970-972-974-976-978-980-982-984-986-988-990-992-994-996-998-1000-1002-1004-1006-1008-1010-1012-1014-1016-1018-1020-1022-1024-1026-1028-1030-1032-1034-1036-1038-1040-1042-1044-1046-1048-1050-1052-1054-1056-1058-1060-1062-1064-1066-1068-1070-1072-1074-1076-1078-1080-1082-1084-1086-1088-1090-1092-1094-1096-1098-1100-1102-1104-1106-1108-1110-1112-1114-1116-1118-1120-1122-1124-1126-1128-1130-1132-1134-1136-1138-1140-1142-1144-1146-1148-1150-1152-1154-1156-1158-1160-1162-1164-1166-1168-1170-1172-1174-1176-1178-1180-1182-1184-1186-1188-1190-1192-1194-1196-1198-1200-1202-1204-1206-1208-1210-1212-1214-1216-1218-1220-1222-1224-1226-1228-1230-1232-1234-1236-1238-1240-1242-1244-1246-1248-1250-1252-1254-1256-1258-1260-1262-1264-1266-1268-1270-1272-1274-1276-1278-1280-1282-1284-1286-1288-1290-1292-1294-1296-1298-1300-1302-1304-1306-1308-1310-1312-1314-1316-1318-1320-1322-1324-1326-1328-1330-1332-1334-1336-1338-1340-1342-1344-1346-1348-1350-1352-1354-1356-1358-1360-1362-1364-1366-1368-1370-1372-1374-1376-1378-1380-1382-1384-1386-1388-1390-1392-1394-1396-1398-1400-1402-1404-1406-1408-1410-1412-1414-1416-1418-1420-1422-1424-1426-1428-1430-1432-1434-1436-1438-1440-1442-1444-1446-1448-1450-1452-1454-1456-1458-1460-1462-1464-1466-1468-1470-1472-1474-1476-1478-1480-1482-1484-1486-1488-1490-1492-1494-1496-1498-1500-1502-1504-1506-1508-1510-1512-1514-1516-1518-1520-1522-1524-1526-1528-1530-1532-1534-1536-1538-1540-1542-1544-1546-1548-1550-1552-1554-1556-1558-1560-1562-1564-1566-1568-1570-1572-1574-1576-1578-1580-1582-1584-1586-1588-1590-1592-1594-1596-1598-1600-1602-1604-1606-1608-1610-1612-1614-1616-1618-1620-1622-1624-1626-1628-1630-1632-1634-1636-1638-1640-1642-1644-1646-1648-1650-1652-1654-1656-1658-1660-1662-1664-1666-1668-1670-1672-1674-1676-1678-1680-1682-1684-1686-1688-1690-1692-1694-1696-1698-1700-1702-1704-1706-1708-1710-1712-1714-1716-1718-1720-1722-1724-1726-1728-1730-1732-1734-1736-1738-1740-1742-1744-1746-1748-1750-1752-1754-1756-1758-1760-1762-1764-1766-1768-1770-1772-1774-1776-1778-1780-1782-1784-1786-1788-1790-1792-1794-1796-1798-1800-1802-1804-1806-1808-1810-1812-1814-1816-1818-1820-1822-1824-1826-1828-1830-1832-1834-1836-1838-1840-1842-1844-1846-1848-1850-1852-1854-1856-1858-1860-1862-1864-1866-1868-1870-1872-1874-1876-1878-1880-1882-1884-1886-1888-1890-1892-1894-1896-1898-1900-1902-1904-1906-1908-1910-1912-1914-1916-1918-1920-1922-1924-1926-1928-1930-1932-1934-1936-1938-1940-1942-1944-1946-1948-1950-1952-1954-1956-1958-1960-1962-1964-1966-1968-1970-1972-1974-1976-1978-1980-1982-1984-1986-1988-1990-1992-1994-1996-1998-2000-2002-2004-2006-2008-2010-2012-2014-2016-2018-2020-2022-2024-2026-2028-2030-2032-2034-2036-2038-2040-2042-2044-2046-2048-2050-2052-2054-2056-2058-2060-2062-2064-2066-2068-2070-2072-2074-2076-2078-2080-2082-2084-2086-2088-2090-2092-2094-2096-2098-2100-2102-2104-2106-2108-2110-2112-2114-2116-2118-2120-2122-2124-2126-2128-2130-2132-2134-2136-2138-2140-2142-2144-2146-2148-2150-2152-2154-2156-2158-2160-2162-2164-2166-2168-2170-2172-2174-2176-2178-2180-2182-2184-2186-2188-2190-2192-2194-2196-2198-2200-2202-2204-2206-2208-2210-2212-2214-2216-2218-2220-2222-2224-2226-2228-2230-2232-2234-2236-2238-2240-2242-2244-2246-2248-2250-2252-2254-2256-2258-2260-2262-2264-2266-2268-2270-2272-2274-2276-2278-2280-2282-2284-2286-2288-2290-2292-2294-2296-2298-2300-2302-2304-2306-2308-2310-2312-2314-2316-2318-2320-2322-2324-2326-2328-2330-2332-2334-2336-2338-2340-2342-2344-2346-2348-2350-2352-2354-2356-2358-2360-2362-2364-2366-2368-2370-2372-2374-2376-2378-2380-2382-2384-2386-2388-2390-2392-2394-2396-2398-2400-2402-2404-2406-2408-2410-2412-2414-2416-2418-2420-2422-2424-2426-2428-2430-2432-2434-2436-2438-2440-2442-2444-2446-2448-2450-2452-2454-2456-2458-2460-2462-2464-2466-2468-2470-2472-2474-2476-2478-2480-2482-2484-2486-2488-2490-2492-2494-2496-2498-2500-2502-2504-2506-2508-2510-2512-2514-2516-2518-2520-2522-2524-2526-2528-2530-2532-2534-2536-2538-2540-2542-2544-2546-2548-2550-2552-2554-2556-2558-2560-2562-2564-2566-2568-2570-2572-2574-2576-2578-2580-2582-2584-2586-2588-2590-2592-2594-2596-2598-2600-2602-2604-2606-2608-2610-2612-2614-2616-2618-2620-2622-2624-2626-2628-2630-2632-2634-2636-2638-2640-2642-2644-2646-2648-2650-2652-2654-2656-2658-2660-2662-2664-2666-2668-2670-2672-2674-2676-2678-2680-2682-2684-2686-2688-2690-2692-2694-2696-2698-2700-2702-2704-2706-2708-2710-2712-2714-2716-2718-2720-2722-2724-2726-2728-2730-2732-2734-2736-2738-2740-2742-2744-2746-2748-2750-2752-2754-2756-2758-2760-2762-2764-2766-2768-2770-2772-2774-2776-2778-2780-2782-2784-2786-2788-2790-2792-2794-2796-2798-2800-2802-2804-2806-2808-2810-2812-2814-2816-2818-2820-2822-2824-2826-2828-2830-2832-2834-2836-2838-2840-2842-2844-2846-2848-2850-2852-2854-2856-2858-2860-2862-2864-2866-2868-2870-2872-2874-2876-2878-2880-2882-2884-2886-2888-2890-2892-2894-2896-2898-2900-2902-2904-2906-2908-2910-2912-2914-2916-2918-2920-2922-2924-2926-2928-2930-2932-2934-2936-2938-2940-2942-2944-2946-2948-2950-2952-2954-2956-2958-2960-2962-2964-2966-2968-2970-2972-2974-2976-2978-2980-2982-2984-2986-2988-2990-2992-2994-2996-2998-3000-3002-3004-3006-3008-3010-3012-3014-3016-3018-3020-3022-3024-3026-3028-3030-3032-3034-3036-3038-3040-3042-3044-3046-3048-3050-3052-3054-3056-3058-3060-3062-3064-3066-3068-3070-3072-3074-3076-3078-3080-3082-3084-3086-3088-3090-3092-3094-3096-3098-3100-3102-3104-3106-3108-3110-3112-3114-3116-3118-3120-3122-3124-3126-3128-3130-3132-3134-3136-3138-3140-3142-3144-3146-3148-3150-3152-3154-3156-3158-3160-3162-3164-3166-3168-3170-3172-3174-3176-3178-3180-3182-3184-3186-3188-3190-3192-3194-3196-3198-3200-3202-3204-3206-3208-3210-3212-3214-3216-3218-3220-3222-3224-3226-3228-3230-3232-3234-3236-3238-3240-3242-3244-3246-3248-3250-3252-3254-3256-3258-3260-3262-3264-3266-3268-3270-3272-3274-3276-3278-3280-3282-3284-3286-3288-3290-3292-3294-3296-3298-3300-3302-3304-3306-3308-3310-3312-3314-3316-3318-3320-3322-3324-3326-3328-3330-3332-3334-3336-3338-3340-3342-3344-3346-3348-3350-3352-3354-3356-3358-3360-3362-3364-3366-3368-3370-3372-3374-3376-3378-3380-3382-3384-3386-3388-3390-3392-3394-3396-3398-3400-3402-3404-3406-3408-3410-3412-3414-3416-3418-3420-3422-3424-3426-3428-3430-3432-3434-3436-3438-3440-3442-3444-3446-3448-3450-3452-3454-3456-3458-3460-3462-3464-3466-3468-3470-3472-3474-3476-3478-3480-3482-3484-3486-3488-3490-3492-3494-3496-3498-3500-3502-3504-3506-3508-3510-3512-3514-3516-3518-3520-3522-3524-3526-3528-3530-3532-3534-3536-3538-3540-3542-3544-3546-3548-3550-3552-3554-3556-3558-3560-3562-3564-3566-3568-3570-3572-3574-3576-3578-3580-3582-3584-3586-3588-3590-3592-3594-3596-3598-3600-3602-3604-3606-3608-3610-3612-3614-3616-3618-3620-3622-3624-3626-3628-3630-3632-3634-3636-3638-3640-3642-3644-3646-3648-3650-3652-3654-3656-3658-3660-3662-3664-3666-3668-3670-3672-3674-3676-3678-3680-3682-3684-3686-3688-3690-3692-3694-3696-3698-3700-3702-3704-3706-3708-3710-3712-3714-3716-3718-3720-3722-3724-3726-3728-3730-3732-3734-3736-3738-3740-3742-3744-3746-3748-3750-3752-3754-3756-3758-3760-3762-3764-3766-3768-3770-3772-3774-3776-3778-3780-3782-3784-3786-3788-3790-3792-3794-3796-3798-3800-3802-3804-3806-3808-3810-3812-3814-3816-3818-3820-3822-3824-3826-3828-3830-3832-3834-3836-3838-3840-3842-3844-3846-3848-3850-3852-3854-3856-3858-3860-3862-3864-3866-3868-3870-3872-3874-3876-3878-3880-3882-3884-3886-3888-3890-3892-3894-3896-3898-3900-3902-3904-3906-3908-3910-3912-3914-3916-3918-3920-3922-3924-3926-3928-3930-3932-3934-3936-3938-3940-3942-3944-3946-3948-3950-3952-3954-3956-3958-3960-3962-3964-3966-3968-3970-3972-3974-3976-3978-3980-3982-3984-3986-3988-3990-3992-3994-3996-3998-4000-4002-4004-4006-4008-4010-4012-4014-4016-4018-4020-4022-4024-4026-4028-4030-4032-4034-4036-4038-4040-4042-4044-4046-4048-4050-4052-4054-4056-4058-4060-4062-4064-4066-4068-4070-4072-4074-4076-4078-4080-4082-4084-4086-4088-4090-4092-4094-4096-4098-4100-4102-4104-4106-4108-4110-4112-4114-4116-4118-4120-4122-4124-4126-4128-4130-4132-4134-4136-4138-4140-4142-4144-4146-4148-4150-4152-4154-4156-4158-4160-4162-4164-4166-4168-4170-4172-4174-4176-4178-4180-4182-4184-4186-4188-4190-4192-4194-4196-4198-4200-4202-4204-4206-4208-4210-4212-4214-4216-4218-4220-4222-4224-4226-4228-4230-4232-4234-4236-4238-4240-4242-4244-4246-4248-4250-4252-4254-4256-4258-4260-4262-4264-4266-4268-4270-4272-4274-4276-4278-4280-4282-4284-4286-4288-4290-4292-4294-4296-4298-4300-4302-4304-4306-4308-4310-4312-4314-4316-4318-4320-4322-4324-4326-4328-4330-4332-4334-4336-4338-4340-4342-4344-4346-4348-4350-4352-4354-4356-4358-4360-4362-4364-4366-4368-4370-4372-4374-4376-4378-4380-4382-4384-4386-4388-4390-4392-4394-4396-4398-4400-4402-4404-4406-4408-4410-4412-4414-4416-4418-4420-4422-4424-4426-4428-4430-4432-4434-4436-4438-4440-4442-4444-4446-4448-4450-4452-4454-4456-4458-4460-4462-4464-4466-4468-4470-4472-4474-4476-4478-4480-4482-4484-4486-4488-4490-4492-4494-4496-4498-4500-4502-4504-4506-4508-4510-4512-4514-4516-4518-4520-4522-4524-4526-45

ASSICURAZIONI GENERALI 1894. ÉVI MÉRLEGE.

BÉVÉTEL.

Nyeresség- és veszteség-számla az A mérleghez (1894).

KIADÁS.

Main financial statement table with columns for 'A tétel neve', 'Uelet', 'Vagyon', 'Összes bevételek', and 'A tétel neve'. It details income and expenses for the 1894 fiscal year.

Nyeresség- és veszteség-számla a B mérleghez. — Életbiztosítási osztály (1894).

Sub-table for 'Életbiztosítási osztály' (Life Insurance Class) with columns for 'A tétel neve' and 'Uelet', 'Vagyon', 'Összes'. It breaks down the results for this specific insurance category.

VAGYON.

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1894. december 31-én.

TEHER.

Large table showing the company's financial position as of December 31, 1894, divided into 'VAGYON' (Assets) and 'TEHER' (Liabilities). It lists various assets like real estate, bonds, and cash, and liabilities like policy reserves and debts.

A cs. kir. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Trientben. Besso József, Besso M., Dr. Bozza Camilla, Br. Bruck Oltó, Romanin-Jacur Manó, Br. Morpurgo Jozsef, Segre V.

A vezetőinek: Ricchetti Ottó. Magyarországi vezérigynökség: BEGEDŰS SÁNDOR, igazgató-tanácsos ROTT JÓZSEF, főnök, az intézet hivatalos helyisége Budapest, Dorottya-utca 10. sz., az intézet sajtó házában.

Bővebb zárszámadási jelentések az alanti ügynökségnél kaphatók. Ugyanott felvilágosítások a legnagyobb lélekszámú élet- és tűz-szármány és üveg biztosítások az Assicurazioni Generali, jegybiztosítások a Magyar jeg- és visonbiztosító részvény-társaság és balassai ellenbiztosítások az Első o. ált. balassai ellenbiztosító-társaság számára a legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb díjak mellett fogadtatnak el.

A sárosipataki ügynökség: Libermann Jakab.